
Kyrkomötet
Motion 2019:27
av Mats Ershammar

Kyrkans lärande miljöer i en ny tid

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att inom pågående program om undervisning och lärande undersöka hur arbetet med kontaktytor eller lärande miljöer kan vidareutvecklas,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att göra detta i samverkan med stift och församlingar och med beaktande av vad som sägs i punkterna 2–7 i motionen samt redovisa resultatet av arbetet.

Motivering

1. Inledning

Kyrkan har årligen drygt en halv miljon kontakttillfällen. Men, som kyrkostyrelsen framhåller (jämför kyrkostyrelsens skrivelse 2019:5, sidorna 1 och 6), behöver kyrkan använda nya kontaktytor och möta människor på nya arenor, för att nå programmets mål. Hur kan kyrkan i detta avseende på ett systematiskt och innovativt sätt utveckla sina arbetsformer så att den kommer mera nära människan? Det är motionens tema. Med lärande miljöer brukar avses de förutsättningar och resurser som gör att deltagare och handledare i undervisningen samverkar till önskat lärande. Dessa kan vara informella, formella, fysiska och virtuella miljöer eller kombinationer av dessa.

Motionen utgår från synsättet i Emmausberättelsen (Luk. 24:13–15): Undervisning är inte isolerad till vissa bestämda former eller rum. Den genomsyrar kyrkans sätt att vara kyrka. När trosundervisning tas emot och sammanförs med egna livserfarenheter till ett nytt mönster, växer kunskapen till ny förståelse av hur ett kristet tros liv levs.

Punkterna 2–7 är motionens övergripande förslag som ska ses som underlag för verksamheternas egna beslut om och hur de utifrån sina förutsättningar vill omsätta dessa i mer konkreta arbetsformer. Förslagen innebär en väsentlig breddning och fördjupning av kyrkans grundläggande uppgift och ska ses i ett långsiktigt perspektiv.

2. Lärandet i ”andras” miljö

Kyrkan är indragen i Guds arbete för hela skapelsen. Men den har aldrig kunnat bortse från risken att det kyrkliga livet för mycket blir den egna inbördes varma gemenskapen. En stationär kyrka som välkomnar ”in”, behöver kombineras med en kyrka ”på fötter”. Utmaningen är att, inte bara i det diakonala arbetet utan också i mission och undervisning, komma mera nära människan genom att mer medvetet vara synligt närvarande där denne befinner sig i vardagen – med sina frågor, behov och intressen (köpcenter, ungdomsgård, arbete, idrott, kultur, föreningsliv etc.). Undersök därför hur kyrkan mer medvetet kan gå ut och röra sig bland, lyssna till, erbjuda praktisk

hjälp och gemenskap i samverkan med andra goda krafter. Det är att betona kyrkan som livsgemenskap i stället för som institution.

3. Lärandet i det existentiella samtalet

I alla tider har förkunnelse och bildning setts som självklara och ofrånkomliga uppdrag i kyrkans undervisning. I kyrkostyrelsens skrivelse 2019:5 sidan 16 ställs frågan hur bildningstraditionen kan levandegöras. Bildning är ytterst en existentiell fråga: Det är att kunna växa som individ, utveckla moralisk känsla och delta i formandet av ett gott samhälle. Många brottas med grundläggande livsfrågor och en osäker värld gör att många omvärderar tillvarons mål och mening. Det finns samtidigt en längtan hos många inom kyrkan efter att få mer tid och möjlighet att möta den enskilde i det klagande samtalet om denne och dennes livsfrågor.

Undersök därför, utifrån kyrkans uppdrag att vara i världen, hur förmågan kan stärkas att hjälpa den enskilde att bearbeta sina tankar i livsfrågor och den utsatthet som själva livet kan ställa denne inför. Det gäller särskilt i de åldrar då de stora existentiella frågorna ofta ställs. Det innebär att kyrkan mer medvetet ordnar strukturerade tillfällen till intellektuell hederlig dialog i livsåskådningsfrågor och frågor som är förutsättning för människans frihet. Syftet är att väcka frågor, stimulera till eftertanke, samtal och ökad förståelse för varandras livssyn, snarare än ge färdiga svar.

4. Lärandet i trosförmedlingen

Kyrkans uppdrag är att såväl förklara den kristna läran och det som läran pekar på, som att skapa livsförståelse och livsmod. Kyrkans undervisning syftar just till detta att livsfrågan (punkt 3) får möta evangeliet. När den visar på vad livets yttersta värdegrund är kan livsmod, frimodighet och tillit stärkas.

Genom samhällets kulturella och religiösa mångfald har kyrkan fått delvis nya kontaktytor. Ny forskning visar att många av annan trostradition än kyrkans, och även annan än den kristna (muslimer, hinduer m.fl.), söker sig till en lokal kyrka, ser sig själva som en del av denna och ses av denna som en del av kyrkans "vi", med kyrkans identitet bibehållen. Kyrkan blir då lite som ett "folkets hus". Undersök därför hur denna religiösa mångfald påverkar kyrkans sätt att gestalta den kristna tron i undervisning m.m. Undersök också hur barnets erfarenheter, situation och behov kan säkerställas.

5. Lärandet i det offentliga rummet

Som röstbärare och påverkansaktör bidrar kyrkan redan idag, med sin kunskap om det goda livet, till det politiska samtalet utan att därmed vara partipolitisk eller öppna upp för allt och inget. Undersök hur kyrkan mer medvetet kan skapa tillfällen till lärande i det offentliga rummet, där trosreflexion knyts till brännande samtidsfrågor. I det ingår att analysera och förmedla kunskap som skapar insikt om och vilja att reagera mot företeelser där skapelsens och människans värdighet och integritet ifrågasätts, förminskas eller berövas. Då blir orsakssambandet mellan tro och handling tydligare.

6. Lärandet i den digitala miljön

Digitaliseringen av kyrkans externa undervisning, med en så stor och heterogen målgrupp som det är fråga om, är i grunden ett kvalificerat förändringsarbete. Det påverkar kommunikation, yrkesroller, pedagogik, arbetskultur etc. En särskild utmaning är att den behöver genomföras samordnat på flera nivåer och med en helhetsbild där många pusselbitar måste passa ihop. Undersök hur digitaliseringen kan göras så att a) pedagogik och lärande går hand i hand, b) människors livsfrågor länkas till bibelns

värld samt teori länkas till praktiskt handlande (t.ex. i klimatfrågan), c) IT- tekniken är harmoniskt integrerad i lärandet samt möjliggör interaktivitet, samarbete och återkoppling.¹

7. Lärandet i gudstjänsten

Gudstjänsten är navet i kyrkans liv och lärande. Det är mycket viktigt att gudstjänsten är en medveten del av kyrkans undervisning så att pedagogiken stödjer budskapet. I gudstjänsten kan lärandet landa i en insikt om att det inte bara finns ord och toner om Gud, utan bakom dessa också en absolut realitet, Gud. Det är den realitet det egna livet kan falla tillbaka på. Undersök också hur evangeliet i förkunnelsen tydligare kan tolkas in i vår tid så att fler förstår dess sprängkraft. Öppna för att även fler som inte är anställda i kyrkan ges möjlighet att förkunna utifrån egen livserfarenhet. Då kan gudstjänsten bli allas egendom.

Rönninge den 28 juli 2019

Mats Ershammar (BA)

---

¹ Se vidare motion 2019:26 Kyrkans digitalisering av undervisning och lärande.